

Novinky z oblasti Corporate Compliance
a korporátní odpovědnosti v České republice

www.roedl.com/cz

Právnická firma
roku 2012–2020

Obsah:

→ Compliance News

- Vydán nový Compliance standard ISO 37301:2021
- Společenská odpovědnost firem v České republice
- Od 1. června spuštěna nová evidence skutečných majitelů
- Jaká bude věcná působnost zákona o ochraně oznamovatelů
- Odborné akce z oblasti Governance-Risk-Compliance

→ Compliance News

Vydán nový Compliance standard ISO 37301:2021

Pavel Koukal
Rödl & Partner Praha

Po dlouhém očekávání byl 13. dubna 2021 zveřejněn Mezinárodní organizací pro standardizaci (International Organization for Standardization, ISO) nový globální ISO standard pro Compliance management systémy (CMS), který do oblasti korporátní compliance v České republice i v zahraničí přináší řadu zásadních změn.

V tomto směru přitom nová norma ISO 37301:2021 (Compliance management systems – Requirements with guidance for use) kromě jiného plně nahrazuje dosavadní ISO 19600:2014 (Compliance management systems – Guidelines) a předznamenává i blížící se vydání dalších nových mezinárodních standardů pro úzce související oblasti správy a řízení organizace (Governance) a interního oznamování (Whistleblowing).

V těchto souvislostech tak představuje vydání nového compliance standardu ISO 37301:2021 nejvýznamnější změnu posledních let. Poskytuje totiž všem organizacím včetně obchodních společností, které prosazují interní politiku compliance, ten nejvyšší možný rámec ověřování účinnosti zavedeného compliance systému, a to případně i v integrovaném rámci s jinými ISO normami. Jde totiž o takovou normu ISO, která byla vytvořena v souladu se standardizovaným způsobem High Level Structure (HLS), a lze ji tedy integrovat k již zavedeným jiným ISO standardům managementu. Cílem této standardizace je přitom posílit kompatibilitu mezi různými systémy managementu, aby se usnadnila jejich integrace a implementace certifikovanými organizacemi.

Zásadním nedostatkem dosavadní normy ISO 19600:2014 byla skutečnost, že se nejednalo o normu typu A a nebylo tedy možné implementaci CMS certifikovat. Tento nedostatek přitom ISO 37301:2021 plně odstraňuje, neboť jako norma

typu A je certifikovatelná v rámci příslušného auditního řízení s vydáním příslušného osvědčení o souladu CMS s jejími požadavky. Jinak řečeno, certifikace tak v tomto směru ověřuje a osvědčuje, že příslušný systém řízení (CMS) je v organizaci zaveden, dokumentován a prosazován v souladu s požadavky ISO 37301:2021.

Stejně jako tomu bylo v případě předchozího ISO standardu, tak i nový mezinárodní standard ISO 37301:2021 je výhradně zaměřen na již zavedený, dokumentovaný a fungující Compliance management systém. Na tomto základě tak nová ISO norma stanoví a specifikuje požadavky a pokyny pro zavádění, implementaci, hodnocení, udržování a zlepšování účinného CMS příslušné organizace, kterou se kromě jiného samozřejmě rozumí i obchodní korporace.

Pokud jde o strukturu ISO 37301:2021, tak tato vychází z PDA cyklu (Plan – Do – Check – Act) uplatňovaného v rámci CMS, který vychází z cílů a principů CMS a je založen na příslušném organizačním rámci. V kontextu obchodních korporací v České republice je přitom zásadní klíčová úloha a odpovědnost členů statutárního orgánu jako „řídícího orgánu“ (Governing body) celého CMS, a to spolu s jejich odpovědností i za související vnitřní kontrolní systém a Risk management.

Z hlediska oblastí zájmu a jednotlivých požadavků jsou zcela zásadní požadavky na odpovídající celkový kontext organizace, včetně identifikace compliance povinností a compliance rizik, nastavení compliance policy, interní organizace a řízení CMS, jakož i plánování, nástrojů a podpůrných procesů v rámci CMS. Jako základní procesy zůstávají plánování, podpora a leadership, na které pak navazují další dílčí procesy, včetně hodnocení účinnosti a compliance školení.

Podle cílů CMS musí organizace provést podrobnou analýzu rizik (Compliance Risk Assessment), přičemž rizika musí být hodnocena

podle jejich priorit a pravděpodobnosti výskytu. Důležitým kritériem v tomto ohledu je dopad rizik na organizaci v případě jejich relevantního výskytu (Probability and impact).

V těchto souvislostech lze v blízké budoucnosti rovněž počítat i s úzkým propojováním certifikovaného CMS dle normy ISO 37301:2021 se souvisejícími dalšími požadavky kladenými na řízení organizace. Především přitom půjde o propojování s požadavky na uplatňování společenské odpovědnosti podniku (Corporate Social Responsibility, CSR), jakož i správy a řízení (Corporate Governance). Již v tomto roce by měly být navíc ze strany Mezinárodní organizace pro standardizaci zveřejněny i úzce související standardy pro Whistleblowing management systém (ISO/FDIS 37002) a pro Governance (ISO/DIS 37000), které tak spolu s ISO

37301:2021 vytvoří skutečně širokou platformu pro ověřování a certifikaci Compliance management systému v jeho co možná nejkompaktnějším pojetí.

Kontakt pro další informace

JUDr. Pavel Koukal
advokát
Associate Partner
T +420 236 263 710
pavel.koukal@roedl.com

→ Compliance News

Společenská odpovědnost firem v České republice

Thomas Britz
Rödl & Partner Praha

Společenská odpovědnost firem (Corporate Social Responsibility, CSR) už není důležitá jen v západním světě, ale je nutností i pro mnoho českých firem. V minulosti se společenskou odpovědností firem označoval postoj firem k životnímu prostředí; to znamená chovat se tak, aby svým jednáním životní prostředí nepoškozovaly a pokud možno mu pomáhaly. V roce 2019 například společnost Starbucks oznámila, že 99 procent její kávy pochází z etických zdrojů a že mnoho jejích prodejen je postaveno tak, aby byly šetrné k životnímu prostředí. Společnost Ben & Jerry's (americký výrobce zmrzliny) se již desítky let angažuje v sociální oblasti, včetně kampaně „1 % pro mír“, podpory hudebního festivalu „Farm Aid“ a kompenzace uhlíkové stopy pracovních cest zaměstnanců.

V současné době význam CSR vzrostl. Firmy mají odpovědnost vůči širokému okruhu lidí, včetně svých zaměstnanců, akcionářů a veřejnosti. CSR umožňuje společností měřit dopad jejich aktivit na lidi a životní prostředí. Společnosti, které uplatňují CSR, obvykle recyklují, podporují charitativní organizace, pořádají finanční sbírky a podporují místní komunity.

Ve většině případů je CSR uplatňována v podnicích, jež dosáhly velikosti, která jim umožňuje vracet část svého úspěchu společnosti. V okamžiku, kdy dosáhnou tohoto bodu, stávají se viditelnými

a jsou mnohými za svůj odpovědný přístup k podnikání chváleny. Majitel takové společnosti se nejen těší z pozornosti, kterou jeho podnikání přináší udržitelný a ekologický přístup, ale také si uvědomuje, že vytvořením zdravého pracovního prostředí pro své zaměstnance posílí dobré jméno firmy. Společnost se solidní CSR bude mít silnější značku a spotřebitelé budou ochotněji nakupovat od tohoto typu společnosti.

CSR ve vztahu k zaměstnancům společnosti zahrnuje rozmanitost, začlenění, přizpůsobení se zdravotnímu postižení zaměstnanců, podporu rodičů, opatření pro řešení šikany a jiných forem obtěžování a podporu duševního zdraví. Kromě toho přijímají společnosti uplatňující CSR zaměstnance se zdravotním postižením, což je v dnešní době obzvláště důležité. Firmy jsou nyní ochotnější než v minulosti zaměstnávat zaměstnance se zdravotním postižením a přizpůsobovat jim pracovní prostředí (například instalovat rampy pro vozíčkáře, poskytovat ortopedické židle nebo brát ohled na speciální diety).

Firmy po celém světě aktuálně čelí další výzvě v podobě onemocnění Covid-19. Pandemie donutila nespočet podniků fungovat online, kdykoli a kdekoli to je jen možné; řada podniků v podmínkách pandemie nepřežila a byla nucena definitivně ukončit činnost. Zaměstnancům, kteří nemohli pracovat z domova, bylo v mnoha případech nařízeno neplacené volno nebo byli propuštěni bez nároku na mzdu.

Co ale bude, až pandemie skončí? Tímto virem se nakazilo více než 160 milionů lidí po ce-

lém světě, přičemž 3,25 milionu lidí mu podlehl a mnoho přeživších má zdravotní problémy, které mohou přetrvávat až do konce života. Vzhledem k tomu, že Covid-19 je pro lidstvo nové onemocnění, vědci a lékaři stále zkoumají jeho vlastnosti. Následky viru jsou zatím z velké části neznámé – uzdraví se člověk s poškozeným srdcem a/nebo plicemi, nebo poškození přetrvá celý život? Jak by se měly firmy zachovat ve vztahu k zaměstnanci (nebo zaměstnancům), který trpí následky infekce Covid-19 a je schopen pracovat pouze v omezeném rozsahu?

V současné době Česká republika v politice začleňování značně zaostává. Namísto dodržování vládního požadavku zaměstnávat určitý počet osob se zdravotním postižením řada podniků jednoduše vyplácí ekvivalentní částku. Protože jen málo podniků zaměstnává osoby se zdravotním postižením, je jejich začlenění minimální. To by se však mohlo změnit, protože mnoho lidí nyní trpí následky pandemie. Mezi postižení související s onemocněním Covid-19 patří chronická únava, problémy s pamětí, deprese, bolesti svalů, kognitivní dysfunkce a diabetes. Podniky, jejichž zaměstnanci se z onemocnění Covid-19 zotavili s tím, že potenciálně mohou čelit celoživotnímu postižení,

stojí před volbou: propustit postižené zaměstnance a přijmout zdravé, nebo postižené zaměstnance začlenit. Propuštění zdravotně postiženého zaměstnance z důvodu zdravotního postižení je v České republice legální; společnost musí vyplatit pouze odstupné ve výši ročního platu, ale pouze v případě, že zdravotní postižení zaměstnance je přímým důsledkem jeho pracovní činnosti.

Covid-19 tak může připravit o práci a případně i o střechu nad hlavou velké množství lidí. Alternativním přístupem je projevení společenské odpovědnosti ve firmách. Jeho uskutečnění je úkolem CSR.

Kontakt pro další informace

JUDr. Thomas Britz
advokát a Rechtsanwalt
Associate Partner
T +420 236 163 770
thomas.britz@roedl.com

→ Compliance News

Od 1. června spuštěna nová evidence skutečných majitelů

Pavlaína Vondráčková
Rödl & Partner Praha

V minulém vydání našich Compliance News jsme vás podrobně informovali o novém zákoně č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů. Tento zákon přitom od 1. června podstatným způsobem změnil dosavadní právní úpravu evidence skutečných majitelů právnických osob včetně obchodních společností a současně i definitivně přenesl některé požadavky tzv. AML compliance do širokého korporátního prostředí.

Jak již víte, s účinností nového zákona byl současně spuštěn nový informační systém evidence skutečných majitelů, který provozuje Ministerstvo spravedlnosti. Z úvodního náhledu je mimo jiné patrná i zásadní změna oproti dosavadní právní úpravě, kterou představuje veřejný přístup k části údajů o skutečném majiteli. Podle nového zákona je totiž umožněno jakémukoli zájemci, aby získal z evidence skutečných majitelů částečný vý-

pis platných údajů o skutečném majiteli právnické osoby, a to v rozsahu jména a příjmení, státu bydliště, roku a měsíce narození, státního občanství, jakož i údaje o povaze postavení skutečného majitele a některé dalších vybrané údaje.

Pro ty evidující osoby, které svou povinnost k zápisu skutečného majitele splnily již dříve v zákonných lhůtách a postupem podle dosavadních právních předpisů, platí přechodné ustanovení, podle kterého mohou zajistit soulad současného zápisu s novými zákonnými požadavky do 6 měsíců ode dne účinnosti zákona, to je do 1. prosince 2021. Naproti tomu u společností, které tak dosud nečinily a žádný zápis skutečného majitele nenechaly provést, tato přehodná lhůta neplatí a jsou tedy vystaveny riziku všech právních následků spojených s nesplněním zákonných povinností.

Nový zákon upravuje právní následky nesrovnalosti v evidenci skutečných majitelů, které mohou mít zcela zásadní negativní dopad na fungování obchodních společností. Nejzávažnějším

takovým následkem je skutečnost, že v případě, kdy skutečný majitel obchodní společnosti není zapsán v evidenci skutečných majitelů, tak nesmí tato společnost vyplatit podíl na prospěchu (zisku) jemu ani právnické osobě, jejíž je rovněž skutečným majitelem. Vedle toho nesmí obchodní společnost vyplatit podíl na prospěchu (zisku) také právnické osobě, jež nemá v evidenci skutečných majitelů zapsaného žádného skutečného majitele. A posledním z negativních následků nesrovnalostí v evidenci skutečných majitelů je, že pokud není skutečný majitel zapsán v evidenci skutečných majitelů, tak nesmí při rozhodování nejvyššího orgánu obchodní společnosti vykonávat hlasovací práva nebo rozhodovat jako její jediný společník on ani právnická osoba, jejíž je rovněž skutečným majitelem.

Z pohledu korporátní compliance je další podstatnou změnou i ta skutečnost, že nový zákon

o evidenci skutečných majitelů oproti dosavadní úpravě upravuje přestupky spojené s porušením povinností evidujících osob i skutečných majitelů včetně pokut za tyto přestupky. Za tyto přestupky lze uložit evidující osobě i některým dalším osobám pokutu do 500.000 Kč, a to i opakovaně.

Kontakt pro další informace

JUDr. Pavlína Vondráčková, Ph.D.
advokátka
Associate Partner
T +420 236 163 710
pavlina.vondrackova@roedl.com

→ Compliance News

Jaká bude věcná působnost zákona o ochraně oznamovatelů

Pavel Koukal
Rödl & Partner Praha

Aktuální projednávání návrhu nového zákona o ochraně oznamovatelů, který má pro Českou republiku transponovat požadavky evropské úpravy ochrany oznamovatelů protiprávního jednání (whistleblowing), upozornilo mimo jiné i na významné rozšíření věcné působnosti zákona a ochrany oznamovatelů oproti požadavkům směrnice (EU) 2019/1937.

Podle § 2 odst. 1 vládního návrhu zákona o ochraně oznamovatelů se totiž má ochrana vztahovat, při splnění ostatních podmínek, na každé oznámení fyzické osoby obsahující informa-

ce o možném protiprávním jednání, které má znaky trestného činu nebo přestupku nebo porušuje právní předpis nebo předpis Evropské unie upravující oblasti podle § 2 odst. 2, o jehož spáchání se oznamovatel dozvěděl v souvislosti s prací nebo jinou obdobnou činností.

Znamená to tedy, že oznamovatel protiprávního jednání bude podle nového zákona chráněn nejen tehdy, pokud se bude jeho oznámení týkat taxativně uvedených oblastí zvýšeného zájmu (poskytování finančních služeb a finančních produktů, oblast daně z příjmů právnických osob, předcházení legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ochrana spotřebitele, ochrana životního prostředí atd.), ale i jakéhokoli

jiného protiprávního jednání, které má znaky trestného činu nebo přestupku. I tato navržená vnitros-tátní právní úprava jde nad požadavky evropské směrnice a spolu s jinými odlišnostmi bude úpra-vou přísnější než sama směrnice.

Návrh českého zákona o ochraně oznamovatelů nadále počítá v souladu s evropskou směrnice, že nabude účinnosti dnem 17. prosince 2021 a že povinnosti dle zákona bude třeba splnit do tří měsíců od jeho účinnosti. Již nyní je tedy třeba se na nové povinnosti průběžně připravovat, neboť lhůta pro splnění povinnosti zavést vnitřní oznamovací systém je dle návrhu zákona stanove-na jen do 31. března 2022.

Kontakt pro další informace

JUDr. Pavel Koukal
advokát
Associate Partner
T +420 236 263 710
pavel.koukal@roedl.com

→ Compliance News

Odborné akce z oblasti Governance-Risk-Compliance

Pro měsíce září a říjen 2021 pro vás připravujeme z jednotlivých oblastí Governance-Risk-Compliance následující odborné akce s těmito zajímavými tématy:

	Září 2021		Říjen 2021
15.	<p>Nový Compliance standard ISO 37301:2021 a vnitřní kontrolní systém</p> <p>Seminář Pořádá: Český institut interních auditorů ve spolupráci s Rödl & Partner Přednáší: Pavel Koukal</p>	13.	<p>Interní kanály pro oznamování a ochrana oznamovatelů</p> <p>Webinář / kulatý stůl Pořádá: Rödl & Partner Praha ve spolupráci se Sdružením pro compliance a NNTB / FaceUp Technology Přednáší: Pavel Koukal a hosté</p>
		27.	<p>Whistleblowing ve vnitřním kontrolním systému a povinnosti při zavádění interních kanálů pro oznamování</p> <p>Seminář Pořádá: Český institut interních auditorů ve spolupráci s Rödl & Partner Přednáší: Pavel Koukal</p>

Impresum

COMPLIANCE NEWS ČESKÁ REPUBLIKA
VYDÁNÍ Č. 2/2021

Vydavatel:
Rödl & Partner Consulting, s.r.o.
Platněřská 2, 110 00 Praha 1
T +420 236 163 111
www.roedl.com/cz

Redakční rada:
Ing. Jana Švédová, JUDr. Pavel Koukal

Layout/Sazba:
Rödl & Partner

Tento newsletter je nezávaznou informační brožurou a slouží obecným informačním účelům. Nepředstavuje právní, daňové ani podnikové poradenství, jeho cílem není ani nahrazení individuálního poradenství. Při zpracování newsletteru se společnost Rödl & Partner snaží o maximální pečlivost, nemůže ale převzít odpovědnost za správnost, aktuálnost a úplnost informací. Protože se zde obsažené informace nezabývají konkrétními tématy jednotlivých fyzických nebo právnických osob, měl by si klient požadované informace vždy ověřit poradenskou zakázkou. Rödl & Partner nepřijímá odpovědnost za rozhodnutí, která čtenáři na základě článků newsletteru učiní. Naši poradci jsou Vám rádi k dispozici.

Veškerý obsah newsletterů zveřejněný na internetu včetně odborných informací je duševním vlastnictvím společnosti Rödl & Partner a je chráněn autorskými právy. Uživatelé mohou obsah newsletterů stahovat, tisknout nebo kopírovat pouze pro vlastní potřebu. Jakékoli změny, rozmnožování, šíření nebo sdělování tohoto obsahu nebo jeho částí veřejnosti, ať už online nebo offline, vyžadují předchozího písemného souhlasu společnosti Rödl & Partner.